

Eduskuntakunta
Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Lausunto, 13.6.2022, diaarinumero SY/1027/2022

Lausuntopyyntönne 10.6.2022, E 74/2022

Euroopan komissio on tehnyt aloitteen siitä, että niin sanottuun EU-rikosten luetteloon (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 83 artikla 2 kohta) sisällytettäisiin uutena rikollisuuden alana unionin rajoitustoimenpiteiden rikkominen. Aloitteen tavoitteena on kriminalisoida yhteisillä vähimmäissäännöillä unionin rajoitustoimenpiteiden rikkominen kaikissa EU-jäsenmaissa.

Komission aloitteen lähtökohdat ovat ymmärrettäviä – unionin rajoitustoimenpiteiden rikkomisen kriminalisointi on tehokas tapa varmistaa toimenpiteiden noudattaminen ja siten niiden tarkoituksen toteutuminen.

Komission aloitteessa tarkoitettuja mahdollisia rikoksia voisivat olla muun ohella:

- ryhtyminen toimiin tai toimintaan, joilla pyritään suoraan tai välillisesti kiertämään rajoitustoimenpiteitä esimerkiksi kätkemällä varoja
- jäädyttämistoimenpiteiden tai -velvollisuuden laiminlyönti
- ryhtyminen kaupankäyntiin kuten tuomaan maahan tai viemään maasta kauppakiellon piirissä olevia tavaroita.

Aloitteen mukaan rikokset voisivat olla rangaistavia, jos ne on tehty tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

Syyttäjälaitoksella ei ole huomautettavaa valtioneuvoston E-selvitykseen liittyvässä perusmuistossa esille nostettuihin aloitteen periaatteellisiin arviointilähtökohtiin.

Aloite on sinänsä merkittävä, koska rikosoikeus on perinteisesti oikeudenala, jolla toimivalta on lähtökohtaisesti aina kansallinen.

Käytännön tasolla näyttäisi perusmuistiossa todetuin tavoin siltä, että ainakin osaan niistä rikoksista, jotka on tarkoitettu rangaistaviksi unionin rajoitustoimenpiteiden rikkomisena, voitaisiin Suomessa soveltaa rikoslain 46 lukuun sisältyviä säännöstelyrikosten tunnusmerkistöjä. Ongelmaksi voi kuitenkin muodostua se, että säännöstelyrikosten tunnusmerkistöt edellyttävät tahallisuutta. Komission aloitteen mukaan unionin rajoitustoimenpiteiden rikkomisena rangaistavien tekojen tulisi ilmeisesti olla rangaistavia myös törkeän huolimattomuuden tai toisin sanoen törkeän tuottamuksen perusteella. Tältä osin komission aloitteessa tarkoitettu unionin rajoitustoimenpiteiden rikkominen voi siten edellyttää säännöstelyrikosten tunnusmerkistöjen muuttamista.

Unionin rajoitustoimenpiteiden kiertämiseen tähtäävään varojen kätkemiseen voitaneen soveltaa rikoslain 32 lukuun sisältyviä kätkemisrikosten tunnusmerkistöjä. Tietyissä tilanteissa sovellettaviksi voinevat tulla myös samaan lukuun sisältyvät rahanpesurikosten tunnusmerkistöt.

Sekä kätkemisrikos että rahanpesurikos edellyttävät kuitenkin soveltuvaa esirikosta. Jos aloitteessa tarkoitettu unionin rajoitustoimenpiteiden kiertämiseen tähtäävä varojen kätkeminen on tarkoitettu rangaistavaksi myös ilman esirikosta,

aloite voi tältä osin edellyttää rikoslain täydentämistä.

Jukka Rappe

apulaisvaltakunnansyyttäjä

Tom Laitinen

valtionsyyttäjä

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoitusten oikeellisuuden voi tarkistaa valtakunnansyyttäjän toimiston kirjaamosta.

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto

Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888

valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi